

jokave pesmi pridejo redkokdaj pod roke, kakor so Riečaninove „Riečanke“. Nič krepkega, nič zdravega ni v njih — neka nerazložljiva žalost jih je rodila, in oče jim je napačni, recimo namišljeni pesnikov entuziazem do domovine. Lepo je in priporočljivo, da je človek patrijot — posebno v sedanjih časih — a patrijotizem naj se kaže v moči in požrtvovalnosti, a ne v vsakdanjih frazah in tudi ne v resignirani žalosti in brezupu. Posebno velja to za pesnika. Domoljuben pesnik bodi narodni prorok, ki oznanjaj domovju lepše dni, ki navdušuj rojake na odpor proti stiskalcem, a nikdar naj se pesniku ne naseli v srce resignacija, češ: „Vse je zastoj! Izgubljeni smo.“ Pesnik bodi neustrašen, pogumen in drzen kakor sokol — četudi mu stiska srce žalost, izhajajoča iz trpke osode narodove. Riečanin hoče biti lirik. Svoje nezrele plodove je razvrstil v štiri dele pod zaglavja: „Riečke elegije“, „Soneti“, „Uz obalo Rječine“ in „Razne pjesme“. Povsod tista jokavost, brez krepkega jeklenega poguma, in zdi se nam, kakor bi brali lamentacije 15letnega mladeniča, živečega od lepodonečih fraz, ki dosti govori, a malo pove. Tudi „Riečanke“ se odlikujejo po gostobesedni dolgoveznosti, da te mineva potrpljenje, ko jih bereš, in da jih odložiš s tiho jezo: „Čemu se ljudje silijo.“ — Pokojni hrvaški pripovednik Evg. Kumičić, čigar manom so pesmi posvečene, ni dobil v Riečaninu najboljšega glasnika svojega imena. L. T.

M. M. Uskoković: **Pod životom**. 80. Str. 92. Cena 1. dinar. (1 K). — Drobna knjžica, drobne črtice. Male sličice, črtice, arabeske, poezije v prozi so danes nekaj navadnega na književnem trgu raznih narodov. Take stvarce se lahko pišejo in lahko tudi čitajo. Marsikateri pisatelj, ki ne čuti v sebi dovolj sile in smelosti za večje leposlovno delo, piše take črtice. Vendar tudi tu lahko hitro spoznaš zrno od plevela, a poleg slabejših stvari najde čitatelj večkrat cvetko prave poezije.

Uskoković je mlad srbski pisatelj, je že doslej sodeloval pri raznih srbskih časopisih in ne brez uspeha. Tudi te črtice so bile že tiskane v raznih listih, a zdaj jih je zbral v posebni knjižici. Razdelil jih je pod tri naslove: „Ništi“ (8), „Iz intimnog kuta“ (7) in „Morituri“ (4). V prvem oddelku opisuje tragedijo življenja bednih in izgubljenih duš, v drugem je zaigral na melanholične, strastvene strune svoje ljubezni, v tretjem toži po izgubljeni sreči in ljubezni. Pisatelj je dober črtičar, ki se je vglobil v notrinjo tujih src in svoje duše, vendar bi rekel, da svet vendar le malo preostro sodi. Za prirodo ima dobro

oko in s par potezami očrta ozračje, v katerem se nahaja, a pripovedovanje mu je zanimivo in spretno. Upati smemo, da napiše še več večjih in boljših stvari od teh drobnih črtic. Zbirka ne bi nič izgubila, če bi izpustil črtici: „U jugovoj noči“ in „Rekvjem“. J. B.

Letopis Matice srpske. Knjiga 235. sveska I. za godinu 1906. — Vel. 80. Str. 144. Cena 1 K. — „Matica srbska“ v Novem Sadu izdaja vsako leto razun „Knjig Matice srpske“ (znanstvene in zabavne vsebine) in „Knjig za narod“ (popularne knjige poučne in zabavne vsebine) še po šest knjig svojega letopisa, ki prinaša lepe razprave in spise in podrobno ocenjuje vse znamenitnejše pojave v srbski književnosti. Prva knjiga letošnjega leta je prav zanimiva. Na prvem mestu pod naslovom „Iz najnovije ruske književnosti“ opisuje Rus Nikolaj Ivanovič Korobka znanega pisatelja Vladimira G. Korolenka, ki je nedavno slavil dvajsetletnico svojega književnega delovanja. Korolenko je preživel svojo mladost v južno-zapadni Rusiji; posebno v njegovih prvih spisih se pozna vpliv poljskega elementa. Poljaki imajo bogato preteklost, ki Rusom manjka, in zato se je pri njih razvil neki filozofski nazor o življenju z bujnim romanticizmom. Plemstvo južno-zapadnega kraja je bilo po narodnosti malorusko, a po kulturi poljsko, zato se je zbudilo malorusko narodno čuvstvo pri panih in pri šlahi stare Poljske, kar je povzročilo idealiziranje maloruske starine in kozaštva, česar se je tudi Korolenko dotaknil v svojih spisih. Zanimivo je, kar pravi pisatelj: „Poljska se obrazovanost znatno razlikuje od ruske. Pre svega ona je starija. Poljska je, blagodarci katolicizmu, rano ušla u porodicu evropskih naroda. Ona je u literaturi imala već zlatni vek u ono vreme, kada kod Rusa i ne beše pomena o literaturi u pravom smislu reči.“ Korolenko se je zgodaj otrešel poljskega vpliva, ker je moral že v mladih letih v prognanstvo, kjer je preživel najlepša leta svojega življenja. Zdaj se je izgubil pri njem poetični romanticizem in on postaje hladen opazovavec, a od prejšnjega mu je ostalo samo globoko čuvstvo toge iz žalosti, ki se kaže v njegovih lepih slikah iz sibirskega življenja. — „Iz novijih pesama Jovana Dučića“ imamo trinajst pesmi tega pesnika, kateremu stih jako gladko teče.

„Tri deputacije“ je komedija v enem dejanju iz življenja priljubljenega srbskega pesnika Branka Radičevića, a napisal jo je najbolji in najbolj marljivi srbski dramatik Dragotin J. Ilijć. Pisatelju se je posrečilo, da je na dramatičen način pokazal